

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY
(anonymizovaný opis)

Vrchní soud v Praze projednal ve veřejném zasedání konaném dne 22. června 2022 odvolání obžalovaného [jméno] [příjmení], narozeného [datum], a odvolání státní zástupkyně Krajského státního zastupitelství v Českých Budějovicích - pobočka v Táboře proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích – pobočka v Táboře ze dne 12. dubna 2022, sp. zn. 18 T 2/2022, a rozhodl

takto:

Podle § 256 trestního řádu se obě odvolání – obžalovaného a státní zástupkyně zamítají.

Odůvodnění:

A. Napadený rozsudek

1. Rozsudkem Krajského soudu v Českých Budějovicích - pobočka v Táboře ze dne 12. dubna 2022, sp. zn. 18 T 2/2022 byl obžalovaný [příjmení] [příjmení] uznán vinným zločinem vraždy podle § 140 odst. 2 trestního zákoníku.

2. Toho se podle skutkových zjištění soudu prvního stupně dopustil tím, že

„ dne 7. 8. 2021 v blíže nezjištěné době kolem 02:00 hodin v [obec], ulici [ulice] v domě [adresa], ve stavu těžké simplexní alkoholové opilosti fyzicky napadl [jméno] [příjmení], narozeného [datum], který zde byl na návštěvě, a to tak, že po předchozí společné konzumaci alkoholu a následných vzájemných slovních konfliktech, které započaly již v obývacím pokoji, ve chvíli, kdy poškozený [jméno] [příjmení] z bytu již odcházel, obžalovaný šel za poškozeným do chodby bytu, kde došlo ke vzájemné fyzické potyčce, do níž aktivně zasáhla i manželka obžalovaného [jméno] [příjmení], [datum narození], která se snažila obžalovanému v napadání poškozeného zabránit, mimo jiné tak, že slápla nobou obžalovanému na hrudník, poté na krk, v důsledku čehož obžalovaný uvolnil sevření poškozeného a upadl průchodem do vedlejší místnosti kuchyně, otevřel zde zásuvku kuchyňské linky, v které byly uloženy i kuchyňské nože, ze zásuvky vzal kuchyňský nůž s černozelelou plastovou rukojetí o délce čepele 20 cm, vrátil se do chodby a tímto nožem v úmyslu usmrtit poškozeného jej nejméně 14x bodl či řízl minimálně ve čtyřech případech silou velké intenzity do různých částí těla a hlavy, čímž mu způsobil bodněřeznou ránu délky 2,6 cm v oblasti levého

vlasového koutu, která zasahovala do lebeční kosti, tři povrchní seříznutí kůže v levé spánkové čelní krajině, povrchní bodně řeznou ránu na levé straně krku délky 3,5 cm a na levé straně krku délky 5 cm pronikající do podkožní svaloviny, řeznou ránu na hrbetu pravé ruky délky 5 cm zasahující 0,5 cm do hloubky, řeznou ránu na palcovém valu pravé ruky délky 3,1 cm zasahující do podkoží, několik drobných nářezů na hrbetu pravé ruky, dále řeznou ránu na palcovém valu levé ruky délky 3,8 cm zasahující do podkoží a na dlani levé ruky délky 0,9 cm, ale zejména bodně řeznou ránu nad klíční kostí délky 4,7 cm hloubky 8 cm s částečným odříznutím prsního svalu, bodně řeznou ránu přední strany hrudníku o délce bodného kanálu cca 15 cm, který pronikal přes chrupanky levých žebber do mediastina, kde došlo k zasažení perikardu a stěny pravé komory srdeční a dále přes bránici do pravého jaterního laloku, dále bodně řeznou ránu přední stěny břišní, která pronikla do mediastina a přes bránici do jater, kde došlo k jejich průbodu, bodně řeznou ránu přední stěny břišní s bodným kanálem pronikajícím do dutiny břišní a do zádobřšnicového prostoru s vyhrězem tukové tkáně a průbodem závěsového aparátu tenkého střeva a drobných cév, když minimálně v případě čtyř ran pronikajících do hrudníku a břicha a zasahujících životně důležité orgány jako jsou srdce, játra, bránici a úpon tenkého střeva a menších cév v dutině břišní šlo o rány smrtelné, přičemž poškozený [jméno] [příjmení], [datum narození], v důsledku popsaných poranění dne 7. 8. 2021 v cca 02:30 hodin na místě krátce před příjezdem přivolané Zdravotní záchranné služby Kraje Vysočina zemřel, když bezprostřední příčinou smrti poškozeného byl hemoragický šok, neboli šokový stav po ztrátě krve po bodněřezných ranách srdce a jater při vícečetných poraněních hlavy, krku, trupu a horních končetin ostrým nástrojem, přičemž vzhledem k rozsahu zranění a vzhledem k zasažení životně důležitých orgánů by ani případná, okamžitě po vzniku poranění poskytnutá laická první pomoc, žádným způsobem neprodloužila interval pro možnou záchranu poškozeného.“

3. Za to mu byl krajským soudem uložen podle § 140 odst. 2 trestního zákoníku trest odnětí svobody v trvání 12 let a 6 měsíců, pro jehož výkon byl podle § 56 odst. 2 písm. b) trestního zákoníku zařazen do věznic se zvýšenou ostrahou. Dále mu byl podle § 70 odst. 2 písm. b) trestního zákoníku uložen trest propadnutí věci, a to kuchyňského nože s černozelenou plastovou rukojetí o délce čepele 20 cm.

4. Podle § 228 odst. 1 trestního řádu bylo obžalovanému uloženo zaplatit na náhradě škody Všeobecné zdravotní pojišťovně ČR částku 1 643 Kč.

5. Podle § 229 odst. 1 trestního řádu byli poškození [jméno] [příjmení] a [jméno] [příjmení] odkázáni s uplatněnými nároky na náhradu nemajetkové újmy na řízení ve věcech občanskoprávních.

B. Odvolání obžalovaného

6. Proti tomuto rozsudku podal obžalovaný v zákonné lhůtě odvolání prostřednictvím svého obhájce a současně i vlastnoručně zpracovaným odvoláním.

7. Odvolání zpracované obhájcem obžalovaného směřuje jak do výroku o vině – konkrétně proti právnímu posouzení skutku, tak proti výroku o trestu. Obžalovaný v něm nezpochybňuje svou vinu skutkem, kterým byl uznán vinným. Napadá ale závěry soudu prvního stupně, pokud jde o jeho subjektivní vztah ke spáchanému jednání. Trvá na tom, že se skutku nedopustil s rozmyslem, takže jeho jednání nemůže být posouzeno jako zločin vraždy podle ust. § 140 odst. 2 trestního zákoníku. To, že jednal s rozmyslem, založil nalézací soud na tom, že po potyčce s poškozeným upadl do kuchyně, zcela racionálně sáhl do zásuvky, kde byly uloženy kuchyňské nože, vzal ten největší z nich, s nímž se vrátil do chodby, kde poškozenému zasadil bodné a řezné rány. Podle nalézacího soudu je zřejmé, že zvážil, byť jen na krátkou chvíli, aspekty stěžejní pro spáchání činu, když po fyzickém útoku na poškozeného se rozhodl použít kuchyňský nůž, který nebyl nahodile po ruce, ale cíleně vzal ze zásuvky takový nůž, který byl nejlépe způsobilý přivodit poškozenému nejzávažnější následek. Podle závěru soudu se sice nejednalo o rozvahu detailní a plánovitou, nicméně nešlo o okamžité a spontánní rozhodnutí. Odvolatel v této souvislosti poukazuje na to, že v průběhu potyčky s poškozeným, kdy oba leželi v předsíni, mu poškozený vyhrožoval zabitím. Svědkyně [příjmení] poté obžalovanému šlápla na hrudník a na krk, ten v důsledku toho a kvůli své opilosti při pokusu vstát zavrával, upadl na stůl v kuchyni a poté sáhl do zásuvky pro nůž a poškozeného pak tímto nožem bodal; to vše se odehrálo během několika vteřin. Obžalovaný zdůrazňuje, že v době činu se nacházel ve stavu opilosti těžkého stupně (hladina alkoholu v jeho

krvi se pohybovala v rozmezí 2,27 až 2,57, možná až 2,64 g), jeho ovládací schopnost byla snížena do $\frac{3}{4}$, na čemž se podílel jednak alkohol a jednak afekt, který se v průběhu večera stupňoval. Obžalovaný vyzdvihuje, že jednal impulzivně, pod vlivem intoxikace a afektu. Na celou událost si sice nepamatuje, avšak domnívá se, že z takto popsaného skutkového stavu nelze dovodit, že by jednal s rozmyslem, neboť jeho jednání nebylo nikterak promyšlené a odehrálo se v rámci potyčky s poškozeným. Je toho názoru, že ve stavu, v jakém se v kritickou dobu nacházel, nebyl žádného rozmyslu či racionální úvahy ani schopen, a že se muselo jednat o určité pudové či zkratové jednání ovlivněné výhrůžkami poškozeného zabitím a šlápnutím svědkyně obžalovanému na krk. Tím se dostal do určitého afektu, během něhož se mohl cítit značně ohrožen, a to i na svém životě, a proto pudově jednal popsaným způsobem. Proto je na odvolacím soudu, aby znovu zvážil, zda stav, v němž se v důsledku uvedených okolností nacházel, nelze posoudit podle ustanovení § 141 odst. 1 trestního zákoníku jako trestný čin zabití, tedy zda se u něj nejednalo o tak silné rozrušení, které nemohl ovládnout. Obžalovaný se z těchto důvodů domnívá, že svým jednáním nemohl naplnit kvalifikovanou skutkovou podstatu uvedenou v ust. § 140 odst. 2 trestního zákoníku, nýbrž pouze základní skutkovou podstatu zločinu vraždy podle ust. § 140 odst. 1 trestního zákoníku, případně skutkovou podstatu zločinu zabití podle § 141 odst. 1 trestního zákoníku. Proto navrhl, aby mu odvolací soud ukládal trest pouze podle posledně uvedených zákonných ustanovení. Pokud jde o úvahu o výši trestu, obžalovaný souhlasí s odůvodněním rozsudku soudu prvního stupně potud, že bylo přihlédnuto k polehčujícím okolnostem, jakož i k jeho chování před činem, a souhlasí tudíž i s tím, aby mu byl trest uložen při spodní hranici trestní sazby § 140 odst. 1 trestního zákoníku, případně v rámci sazby § 141 odst. 1 trestního zákoníku. Navrhuje proto, aby odvolací soud výrok o vině i trestu v napadeném rozsudku zrušil a rozhodl tak, že obžalovaný je vinen skutkem uvedeným v napadeném rozsudku, který bude ale posouzen jako zločin vraždy podle § 140 odst. 1 trestního zákoníku nebo zločin zabití podle § 141 odst. 1 trestního zákoníku. Za to by mu pak měl být uložen trest při spodní hranici jedné ze dvou výše uvedených trestních sazeb.

8. Odvolání bylo ještě před konáním veřejného zasedání doplněno o důkazní návrh na vypracování nového znaleckého posudku o vyšetření duševního stavu obžalovaného, neboť se znaleckým posudkem z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie, resp. klinické psychologie, znalkyň MUDr. Marty Holanové a PhDr. Blanky Zapletalové obžalovaný nesouhlasí. Podle jeho názoru muselo být množství alkoholu v jeho krvi v době činu mnohem vyšší, než bylo zjištěno, což je zřejmé z toho, že se na celou událost vůbec nepamatuje. Z toho usuzuje, že jeho ovládací schopnost nebyla pouze snížena, nýbrž zcela vymizela. Jinak si své jednání nedokáže vysvětlit, neboť není agresivní osobností, nemohl jednat s rozmyslem.

9. Ve vlastnoručně zpracovaném odvolání uplatňuje obžalovaný řadu odvolacích námitek. Má za to, že přípravné řízení i hlavní líčení trpěly závažnými vadami. Nebylo mu umožněno dostatečně prostudovat vyšetřovací spis, seznámení se spisem mu komplikovalo to, že mu při něm svítilo slunce do očí. Jeho žádosti o opakované studium spisu před hlavním líčením nebylo vyhověno. Přestože si důkazy vzájemně odporovaly, soud je vyhodnotil jednostranně, jiné neprovedl vůbec. Některé závěry soudu nebyly vůbec odůvodněny, nebo byly založeny na zkreslených informacích. Klíčový svědek (manželka obžalovaného [jméno] [příjmení]) nebyl k hlavnímu líčení předvolán. Právní kvalifikace i výměra trestu jsou nesprávné. Shodně jako v odvolání zpracovaném obhájcem odvolatel namítá, že čin nespáchal s rozmyslem, nýbrž v extrémní intoxikaci a plné amnézii. Konečně namítá, že nebyly akceptovány jeho výhrady k ustanovenému obhájci a bylo mu zakázáno, aby mu vyslovil nedůvěru.

C. Odvolání státní zástupkyně

10. Rozsudek napadla odvoláním také státní zástupkyně Krajského státního zastupitelství v Českých Budějovicích – pobočka v Táboře. Podala je v neprospěch obžalovaného do výroku o trestu. Proti skutkovým ani právním závěrům, učiněným soudem I. stupně, rovněž tak ani proti výroku o uložení trestu propadnutí věci, ani výroku o náhradě škody a nemajetkové újmy neměla žádných výhrad. Domnívá se však, že nalézací soud při úvahách o uložení trestu odnětí svobody

soud přecenil u obžalovaného polehčující okolnosti, v důsledku čehož uložený trest vyměřený v trvání 12 a 1/2 roku za trestný čin, za který trestní zákoník umožňuje uložit trest odnětí svobody od 12 do 20 let, je podle jejího názoru možno označit za trest nepřiměřeně mírný, nedostatečně zohledňující zásady pro ukládání trestních sankcí uvedených v ustanovení § 37 a § 38 trestního zákoníku a hlediska rozhodná pro výměru trestu uvedená v § 39 trestního zákoníku. Soud prvního stupně v bodě 20 napadeného rozsudku uvádí, že si je vědom povahy a závažnosti předmětného trestného činu, což je dáno již samotným charakterem typově nejzávažnější trestné činnosti směřující proti lidskému životu, jelikož u tohoto deliktu dochází ke zmaření lidského života jako jedné z nejvýše uznávaných hodnot a také hodnot nejpřísněji chráněných. Při hodnocení společenské škodlivosti přihlédl k okolnostem, za kterých byl čin spáchán, zmínil v tomto ohledu mimo jiné i požívání alkoholu jak obžalovaným, tak poškozeným v průběhu večera, dále to, že útok poškozený nečekal, když z bytu již odcházel a neměl možnost se převaze obžalovaného a jeho útoku bránit. Soud současně vyjmenovává i skutečnosti polehčující obžalovanému, a to jeho upřímnou lítost a dosavadní řádný způsob života a rovněž velmi příznivou prognózu jeho resocializace. Dospěl proto k závěru, že v daném případě lze nepodmíněný trest odnětí svobody vyměřený ještě při spodní hranici zákonem stanoveného rozmezí. Podle názoru odvolatelky při ukládání trestu nebyly řádně zhodnoceny všechny okolnosti případu, zejména způsob vedení útoku. Na úkor zvýšené závažnosti jednání obžalovaného, dané vysokou četností bodných a bodnořezných ran a opakování bodáním poškozeného do takových částí těla, kde jsou uloženy životně důležité orgány, byly při rozhodování o trestu soudem přeceněny polehčující okolnosti případu. Nejednalo se o jednorázové napadení poškozeného, avšak o celou sérii celkem 14 bodných a bodnořezných ran a zásahů. Tyto skutečnosti by podle ní měly nalézt odraz ve výměře delšího trestu odnětí svobody, než jaký uložil soud nalézací. Navrhovala proto, aby Vrchní soud v Praze k jejímu odvolání napadený rozsudek ve vztahu k obžalovanému [jméno] [příjmení] podle § 258 odst. 1 písm. e), odst. 2 trestního řádu při nezměněném výroku o vině, trestu propadnutí věci a výroku o náhradě škody zrušil ve výroku o uloženém trestu odnětí svobody, a podle § 259 odst. 3 trestního řádu sám rozhodl, že obžalovaný [příjmení] [příjmení] se odsuzuje podle § 140 odst. 2 trestního zákoníku k trestu odnětí svobody vyměřenému v dolní polovině zákonné trestní sazby 12-20 let se zařazením obžalovaného pro výkon trestu podle § 56 odst. 2 písm. b) trestního zákoníku do věznice se zvýšenou ostrahou.

D. Přezkum odvolání

11. Vrchní soud v Praze přezkoumal z podnětu obou odvolání podle § 254 odst. 1 trestního řádu zákonnost a odůvodněnost těch výroků rozsudku, proti nimž byla podána odvolání, jakož i správnost postupu řízení, které mu předcházelo. Vrchní soud přitom nezjistil existenci vad, které nebyly vytýkány, ale měly by vliv na správnost napadených výroků.

12. Pokud jde o řízení, které napadenému rozsudku předcházelo, Vrchní soud nezjistil v jeho průběhu pochybení, které by mělo za následek nezákonnost nebo nesprávnost rozsudku. Krajský soud postupoval v souladu s ust. § 2 odst. 5 trestního řádu tak, aby zjistil skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Provedl předepsaným způsobem všechny relevantní důkazy. Návrh obžalovaného na doplnění dokazování novým znaleckým posudkem o vyšetření jeho duševního stavu (blíže viz bod 8 odůvodnění) odvolací senát zamítnul jako nadbytečný. Závěry písemně podaného posudku, které znalkyně MUDr. Holanová a PhDr. Zapletalová rozvedly při svém výslechu v hlavním líčení, netrpí žádnými rozpory a nebudí pochybnosti o jejich správnosti. Hladina alkoholu v krvi obžalovaného v době činu byla stanovena standardním způsobem. K námitce obžalovaného, že se na spáchání činu nepamatuje a že tudíž jeho schopnost ovládací měla být kvalifikována jako nikoli podstatně snižená, nýbrž jako vymizelá, zaujaly znalkyně přesvědčivé stanovisko. Poukázaly ve shodě s dalšími důkazy na to, že i když jednání obžalovaného bylo ovlivněno těžkou opilostí a afektem, jednalo se o opilost patickou, když obžalovaný si v závěru konfliktu počínal racionálně (bez zaváhání otevřel zásuvku kuchyňské linky, v níž byly uloženy nože, a z nich vybral ten s nejdelší čepelí, tedy pro útok nejúčinnější).

13. Opodstatněnou neshledal odvolací soud ani námitku obžalovaného, že krajský soud pochybil, pokud svědkyni [jméno] [příjmení], manželku obžalovaného, nevyslechl v hlavním líčení, ale vyšel z její výpovědi z přípravného řízení, kterou v hlavním líčení přečetl k důkazu podle § 211 odst. 1 trestního řádu. Podle tohoto ustanovení lze místo výslechu svědka v hlavním líčení číst protokol o jeho výpovědi, jestliže soud nepokládá osobní výslech za nutný a státní zástupce i obžalovaný s tím souhlasí. V posuzovaném případě byly tyto podmínky splněny. Z protokolu o hlavním líčení ze dne 11. 4. 2022 (č. l. 670) je zřejmé, že státní zástupkyně i obžalovaný s tímto postupem vyslovili souhlas. Vrchní soud v Praze v této souvislosti zdůrazňuje, že i v případě, že by nebyl souhlas stran dán, byly by s největší pravděpodobností splněny podmínky čtení uvedené výpovědi i podle § 211 odst. 2 písm. a) trestního řádu (taková osoba onemocněla chorobou, která po dohlednou dobu znemožňuje její výslech). Ke čtení výpovědi svědkyně přistoupil nalézací soud až poté, co se jmenované nedostavila na předvolání k hlavnímu líčení dne 11. 4. 2022 a z účasti se omluvila. Ze zprávy MUDr. Leo Procházky, lékaře psychiatrického střediska Pelhřimov ze dne 5.5. 2022 (viz č. l. 666 spisu) plyne, že [jméno] [příjmení] od srpna 2021 dochází do psychiatrické ambulance poté, co se zhroutila po tragédii v rodině. Její stav se do doby vyhotovení zprávy (tj. 10 měsíců od předmětné události) daří uspokojivě zvládnout jen omezeně. Jmenovaná v souvislosti s touto událostí ztrácí schopnost sebeovládání, trpí úzkostnými a depresivními stavy, užívá psychofarmaka. Z pohledu jejího ošetřujícího lékaře není schopna účasti u soudního jednání v dané věci. Tomu koresponduje i písemná omluva [jméno] [příjmení] ze dne 22. 3. 2022 (viz č. l. 665 spisu) v níž uvádí, že není schopna se k soudu dostavit a trvá na své výpovědi, kterou učinila na policii.

14. Přitom výpověď svědkyně z přípravného řízení ze dne 9. 8. 2021 (č. l. 266 spisu) byla provedena způsobem plně odpovídající trestnímu řádu, svědkyně byla poučena podle § 100 trestního řádu o možnosti odepřít výpověď jako manželka obviněného, ale výslovně uvedla, že této možnosti nevyužije a bude vypovídat. Její výpovědi byl přítomen obhájce obžalovaného [příjmení] [příjmení]. Při následném výslechu dne 8. 10. 2021 (č. l. 272) se svědkyně odvolala na předchozí výpověď s tím, že platí a opět odmítla možnost výpověď podle § 100 trestního řádu odepřít.

15. Jak to rozvedl soud prvního stupně na stranách 13 a 14 odůvodnění rozsudku, byly dány i materiální důvody ke čtení výpovědi této, „korunní“ svědkyně. Její výpověď nebyl jediným důkazem, z něhož soud čerpal podklady pro své skutkové závěry. Její obsah odpovídal výpovědi svědkyně [jméno] [příjmení], která z bytu obžalovaného odešla těsně před jeho střetem s poškozeným, a které těsně po činu svědkyně [příjmení] označila obžalovaného jako pachatele. Korespondovala i s výpovědí svědka [jméno] [příjmení], policisty, který se místo dostavil pár minut po útoku. Její popis události zcela odpovídal i skutečností vyplývajícím z protokolu o ohledání místa činu, závěrům znaleckému posudku z odvětví soudního lékařství o ohledání těla poškozeného [jméno] [příjmení], ohledání těla obžalovaného i samotné svědkyně, jakož i závěrům odborného vyjádření z oboru kriminalistika, odvětví biologie a genetika.

16. Konečně odvolací soud neshledal porušení trestního řádu ani v tom, že nedošlo ke změně obžalovanému ustanoveného obhájce, neboť pro to nebyly splněny zákonné podmínky. Podle § 40 odst. 1 trestního řádu může být ustanovený obhájce z důležitých důvodů na svou žádost nebo na žádost obviněného povinnosti obhajování zproštěn a místo něj ustanoven obhájce jiný. Za důležité důvody ale nelze považovat subjektivní nespokojenost obžalovaného s kvalitou výkonu obhajoby, jako tomu bylo v tomto případě. Podle konstantní judikatury (viz např. č. 35/2010 Sb. rozh. trest., přiměřeně pak rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva ve věci Tripedi v . Itálie, A č. 281-B, resp. ve věci Imbroscia v . Švýcarsko, A č. 275), lze změnu v osobě ustanoveného obhájce připustit v případě, že obhajoba jím není vykonávána vůbec anebo je vykonávána způsobem, který vede k důvodnému narušení důvěry mezi obhájcem a klientem. I když obžalovaný tvrdil, že důvěru v ustanoveného obhájce JUDr. Doudu ztratil, důvody, které k tomuto svému postoji uváděl spočívající v údajné nedostatečné iniciativě a zájmu obhájce o jeho trestní věc, nelze označit za, „důležité důvody“, a to tím spíše, že tyto výhrady obžalovaného se podle obsahu spisu jeví nepodložené. Obhájce JUDr. Douda se účastnil všech výslechů obžalovaného a svědků

v přípravném řízení, při některých kladl otázky. Za obžalovaného vypracoval několik podání (podnět na přezkoumání důvodů vazby soudem č. l. 209, stížnost proti usnesení o zahájení trestního stíhání č. l. 247, odvolání proti rozsudku a poté i návrh na doplnění dokazování). V hlavním líčení kladl znalkyním vyšetřujícím duševní stav obžalovaného v rámci jejich výsledku řadu doplňujících otázek. Na závěr hlavního líčení přednesl obsáhlou závěrečnou řeč. Aktivitu obhájce JUDr. Douady při výkonu obhajoby obžalovaného v celém průběhu trestního řízení lze označit za zcela standardní a nelze ji proto kvalifikovat jako důležitý důvod pro změnu ustanoveného obhájce podle § 40 trestního řádu. Nic ovšem obžalovanému nebránilo dosáhnout změny v osobě obhájce zvolením si obhájce na plnou moc podle § 37 trestního řádu. Obžalovaný tak neučinil, ač o této možnosti byl opakovaně poučen, naposledy předsedou odvolacího senátu přípisem ze dne 14. 6. 2022, kde šlo o reakci na podání obžalovaného ze dne 12. 6. 2022.

17. Skutková zjištění prvostupňového soudu shledal odvolací soud úplná a správná. Obžalovaný v odvolání navrhl, aby byl vypracován nový znalecký posudek o vyšetření jeho duševního stavu, neboť nesouhlasil se závěry posudku vypracovaného znalkyněmi MUDr. Holanovou a PhDr. Zapletalovou. Měl za to, že hladina alkoholu v jeho krvi musela být vyšší, než jak vyšla ze zpětného dopočtu. Proto měla být podle něj jeho schopnost ovládací vyhodnocena jako zcela vymizelá, nikoli jen jako podstatně snižená. Vzhledem k tomu, že o správnosti a úplnosti znaleckého neměl odvolací soud pochybnosti, tento návrh na doplnění dokazování ve veřejném zasedání zamítl. Toto zamítnutí odůvodnil odkazem na závěr znalkyň, že obžalovaný si v závěru konfliktu přes silnou opilost a afekt počínal logicky, když po úvodním útoku v jeho druhé části otevřel zásuvku kuchyňské linky a vybral z ní největší nůž, aby tím dosáhl zamýšleného účinku, tedy usmrcení poškozeného [příjmení].

18. Podle odvolacího soudu nalézací soud shromážděné důkazy hodnotil tak, jak mu to ukládá ust. § 2 odst. 6 trestního řádu, tedy podle svého vnitřního přesvědčení založeného na pečlivém uvážení všech okolností případu jednotlivě i v jejich souhrnu. V tomto ohledu lze plně odkázat na argumentaci nalézacího soudu pod bodem 16 odůvodnění napadeného rozsudku, s níž se odvolací soud bez zbytku ztotožňuje. Námitka obžalovaného, že soud hodnotil důkazy jednostranně, se ve světle této argumentace jeví jako zcela nepodložená.

19. Obžalovaný ostatně průběh skutkového děje tak, jak byl popsán ve výroku napadeného rozsudku, nijak nezpochybňoval. Vyslovil pouze domněnku, že poškozený jej musel k použití násilí něčím vyprovokovat, buď tím, že urazil vulgárně jeho ženu nebo, že mu odcizil mobil, jinak by jej nenapadl. Tato domněnka byla vyvrácena výpovědí manželky obžalovaného svědkyně [jméno] [příjmení], podporované výpovědí svědkyně [jméno] [příjmení], která byla přítomna prvnímu náznaku konfliktu, kdy obžalovaný k překvapení všech máchl rukou a poškozeného [příjmení] lehce zasáhl do obličeje. Poté následovala mezi oběma aktéry vzrušená výměna názorů. Ale ani po odchodu svědkyně [příjmení] svědkyně [příjmení] nepozorovala nic, co by potvrzovalo domněnku obžalovaného. Soud prvního stupně oprávněně vyšel především z výpovědi této svědkyně, která nebyla jediným důkazem, vyznívala zcela věrohodně, když byla, jak podrobně rozvedeno v bodě 15 tohoto usnesení, podporována dalšími důkazy - výpověďmi svědků [příjmení] a [příjmení], protokolem o ohledání místa činu, znaleckými posudky z odvětví soudního lékařství o pitvě poškozeného [příjmení] a stopách zranění na těle obžalovaného a svědkyně [příjmení], závěry odborného vyjádření z oboru kriminalistika, odvětví biologie a genetika.

20. Výhrady obžalovaného týkající se zjištění nalézacího soudu ohledně jeho duševního stavu založených na závěrech znaleckého posudku MUDr. Holanové a PhDr. Zapletalové shledává odvolací soud rovněž neopodstatněné. Znalkyně písemně podaný posudek stvrdily při svém výsledku v hlavním líčení, přičemž podobně a přesvědčivě vysvětlily, proč se u obžalovaného přes udávanou amnézii, silnou opilost a afekt nejednalo o opilost patickou a vymizení jeho ovládací schopnosti, nýbrž jen podstatné snížení do 3/4 škály.

21. Na učiněné skutkové závěry pak soud prvního stupně správně aplikoval odpovídající právní kvalifikaci, když shodně s obžalobou posoudil jednání obžalovaného jako zločin (správně zvláště závažný zločin) vraždy podle § 140 odst. 2 trestního zákoníku, tedy jako úmyslné usmrcení jiného spáchané s rozmyslem. Právě proti právní kvalifikaci subjektivní stránky jednání obžalovaného směřovaly jeho hlavní odvolací námitky. I zde se však odvolací soud se závěry soudu prvního stupně podrobně rozvedenými pod bodem 18 odůvodnění napadeného rozsudku ztotožňuje.

22. Především, jak důvodně konstatoval nalézací soud, nic nenasvědčuje tomu, že by obžalovaný v době útoku jednal v silném rozrušení ze strachu, úleku, zmatku nebo jiného omluvitelného hnutí mysli, což by mohlo vést k úvahám o posouzení jeho útoku jako zločinu zabití podle privilegovaného ust. § 141 odst. 1 trestního zákoníku. Obžalovaný jednal ve zlobném afektu potencovaném alkoholem, protahovaná přítomnost obžalovaného jako nezvaného hosta jej sice iritovala, ale tento stav nelze kvalifikovat jako omluvitelné hnutí mysli, neboť to vyžaduje, aby šlo o mimořádně intenzivní podnět, který činí jednání pachatele výrazně méně závažné než běžný čin vraždy (k tomu viz např. č. 14/2011 Sb. rozh. trest.). Vzhledem k tomu, že poškozeného napadnul v době, kdy tento byl na odchodu z bytu a po celou dobu konfliktu měl obžalovaný nad poškozeným zcela jednoznačnou převahu, nelze uvažovat ani o rozrušení obžalovaného ze strachu, úleku či zmatku.

23. Obžalovaný dále zpochybňoval naplnění znaku spáchaní činu, „s rozmyslem“, který podle něj vylučovala jeho opilost, pod jejímž vlivem nebyl žádného rozmyslu či racionální úvahy ani schopen, přičemž se jednalo o pudové či zkratové jednání ovlivněné jednak výhrůžkami poškozeného zabitím, jednak šlápnutím svědkyně [příjmení] obžalovanému na krk. I s touto námitkou se v odůvodnění svého rozsudku pod bodem 16 nalézací soud jednoznačně vypořádal. Důvodně přitom poukázal na definici, „rozmyslu“ v konstantní judikatuře (viz např. č. 49/2013 Sb. rozh. trestních), tj. že postačí, aby pachatel zhodnotil jen zásadní okolnosti zamýšleného jednání, zvolil vhodné prostředky k usmrcení jiné osoby a zvážil i rozhodné důsledky činu. Jak již bylo řečeno výše, podle provedených důkazů obžalovaný po zásahu svědkyně [příjmení] přerušil úvodní útok spočívající jen v útoku rukama na ležícího poškozeného, vstal, využil toho, že poškozený zůstal ležet na podlaze, otevřel zásuvku kuchyňské linky, kde byly uloženy mimo jiné i kuchyňské nože, a vyjmul ten největší z nich s délkou čepele 20 centimetrů. Výběr tohoto nože a jeho použití k četným bodným ranám do trupu poškozeného jednoznačně svědčí o přímém úmyslu poškozeného usmrtit, v čemž mu nezabránila ani snaha poškozeného rukama bodné rány vykryt, jak o tom svědčí závěry jeho pitvy. I podle znaleckého posudku o vyšetření duševního stavu se obžalovaný v závěrečné fázi konfliktu choval přes afekt a silnou opilost racionálně.

24. Proti trestu odnětí svobody uloženému obžalovanému podle § 140 odst. 2 trestního zákoníku v trvání 12 a 1/2 roku se zařazením do věznice se zvýšenou ostrahou podle § 56 odst. 2 písm. b) trestního zákoníku brojily obě strany (trest propadnutí věci ani jedna z nich nenapadala) každá z jiných důvodů.

25. Obžalovaný jej považoval za nepřiměřeně přísný. Vzhledem k tomu, že mu byl uložen při samé spodní hranici trestní sazby, opíral svůj návrh na snížení výměry trestu především o navrhovanou změnu právního posouzení jeho jednání buď jako zvláště závažného zločinu vraždy podle základní skutkové podstaty § 140 odst. 1 trestního zákoníku nebo dle privilegované skutkové podstaty zločinu zabití podle § 141 odst. 1 trestního zákoníku.

26. Státní zástupkyně naopak pokládala uložený trest odnětí svobody za nepřiměřeně mírný. Poukazovala přitom především na způsob vedení útoku, vysokou četnost bodných i bodnořezných ran vedených do té části těla, kde jsou uloženy životně důležité orgány. Tyto skutečnosti výrazně zvyšující závažnost činu obžalovaného byly podle názoru odvolatelky soudem prvního stupně podceňeny. Domáhala se proto uložení trestu odnětí svobody ve vyšší výměře, kterou intervenující státní zástupce při veřejném zasedání k dotazu předsedy odvolacího senátu upřesnil na trest blíže spodní poloviny trestní sazby.

27. Trestní sazba pro zvláště závažný zločin vraždy podle § 140 odst. 2 trestního zákoníku činí 12 až 20 let odnětí svobody, takže trest v trvání 12 let a 6 měsíců byl uložen nalézacím soudem při její samé spodní hranici. Odvolací soud považuje tento trest za zcela adekvátní kritériím pro stanovení druhu a výměry trestu uvedeným v § 39 trestního zákoníku a okolnostem, které čin spáchaný obžalovaným charakterizovaly.

28. Podle odvolacího soudu soud prvního stupně nepominul žádnou skutečnost, která by měla zásadní dopad na výši ukládaného trestu odnětí svobody. Pod bodem 20 odůvodnění rozsudku shrnul na jedné straně okolnosti, které závažnost činu obžalovaného zvyšovaly, resp. obžalovanému přitěžovaly, na straně druhé skutečnosti a okolnosti opačného významu.

29. Zmínil v tomto ohledu ve prospěch obžalovaného, že se činu dopustil v rámci emočně vypjatého konfliktu, k jehož vniku přispělo ne zcela komfortní chování poškozeného před činem, upřímnou lítost obžalovaného, kterou projevil v omluvných dopisech pozůstalým i svým chováním v průběhu hlavního líčení. Důvodně poukázal v tomto směru i na dosavadní v podstatě bezúhonný život obžalovaného a optimistické vyhlídky jeho resocializace, k nimž dospěly znalyně vyšetřující jeho duševní stav. Podle odvolacího soudu lze čin obžalovaného i vzhledem k jeho věku hodnotit jako ojedinělý excés z jinak řádného života

30. V neprospěch obžalovaného vyzdvihl nalézací soud to, že se útoku dopustil v době, kdy poškozený již byt opouštěl, útok nečekal a neměl tudíž šanci se mu ubránit. Zde považuje odvolací soud za nutné dodat, že obžalovanému také přitěžuje způsob útoku, který vykazuje nepominutelné znaky brutality, když šlo o sérii bodných ran vedených velkou intenzitou. I když lze akceptovat, že obžalovaný mohl být podrážděn předchozím chováním poškozeného, který ač nepozván, protahoval svou přítomnost v bytě do pozdních nočních hodin, je razance útoku obžalovaného směřující jednoznačně k fatálnímu následku v absolutním nepoměru k zámince pro takový útok.

31. Lze proto shrnout, že trest odnětí svobody uložený obžalovanému soudem prvního stupně shledal odvolací soud odpovídající všem relevantním kritériím pro ukládání trestu, jak ohledně jeho výměry, tak ohledně zařazení obžalovaného do věznice se zvýšenou ostrahou. Podmínky pro zařazení obžalovaného do věznice s mírnějším výchovným režimem podle § 56 odst. 3 trestního zákoníku nejsou ani podle odvolacího soudu naplněny, když pozitivní hodnocení povahy narušení pachatele je vyváжено negativním hodnocením závažnosti činu – brutálním útokem pro malichernou záminku. Uložený trest odnětí svobody tedy odvolací soud neshledal ani nepřiměřeně přísným, jak ho označil obžalovaný, ani nepřiměřeně mírným, za jaký ho považovala státní zástupkyně.

32. Pochybení se soud prvního stupně nedopustil ani v rámci rozhodování o uplatněných nárocích na náhradu škody. Ty sice žádnou ze stran napadeny nebyly, ale odvolací soud je přesto přezkoumal z titulu ust. § 254 odst. 3 trestního řádu. V případě nároku uplatněného Všeobecnou zdravotní pojišťovnou ČR byl jeho důvod i výše řádně prokázány, a tak byl nalézacím soudem důvodně příznán v uplatněné výši 1 643 Kč.

33. V případě poškozených [jméno] [příjmení] a [jméno] [příjmení], kteří sice uplatnili nárok na náhradu nemajetkové újmy, avšak své nároky nespécifikovali ani nedoložili, soud prvního stupně správně oba poškozené odkázal podle § 229 odst. 1 trestního řádu na řízení ve věcech občanskoprávních.

34. Soudu prvního stupně bylo dále doručeno emailové podání ze dne 15. 4. 2022 nadepsané, „Trest za našeho tatínka milovaného“ s uvedeným jménem pisatelky [jméno] [příjmení]. Toto podání, jak to již opodstatněně konstatoval krajský soud, nesplňovalo formální náležitosti podání vyžadované ustanovením § 59 odst. 3 trestního řádu, neboť nebylo opatřeno vlastnoručním ani elektronickým podpisem pisatele, ani nebylo učiněno prostřednictvím datové schránky. Tento nedostatek podání nebyl přes písemnou výzvu předsedy senátu soudu prvního stupně adresované poškozené [jméno] [příjmení] odstraněn, takže odvolací soud se nemohl tímto podáním jakkoli zabývat.

E. Rozhodnutí odvolacího soudu

35. Z důvodů podrobně rozvedených shora dospěl odvolací senát Vrchního soudu v Praze k závěru, že obě odvolání – obžalovaného [jméno] [příjmení] i státní zástupkyně Krajského státního zastupitelství v Českých Budějovicích – pobočka v Táboře jsou nedůvodná, a tak je podle § 256 trestního řádu zamítnul.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí není další řádný opravný prostředek přípustný. Lze proti němu podat dovolání. Dovolání se podává u soudu, který ve věci rozhodl v prvním stupni, a to do dvou měsíců od doručení opisu písemného vyhotovení tohoto rozhodnutí. O dovolání rozhoduje Nejvyšší soud. Dovolání může podat nejvyšší státní zástupce pro nesprávnost kteréhokoli výroku rozhodnutí soudu, a to ve prospěch i v neprospěch obžalovaného, obžalovaný pak pro nesprávnost výroku, který se jej bezprostředně dotýká. Obžalovaný může dovolání podat pouze prostřednictvím obhájce. Podání, které nebylo učiněno prostřednictvím obhájce, se nepovažuje za dovolání, byť bylo takto označeno. Důvody, pro které lze dovolání podat, jsou uvedeny v § 265b trestního řádu, nutný obsah dovolání je pak uveden v § 265f trestního řádu.

Praha 22. června 2022

JUDr. Robert Fremr
předseda senátu